

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (prvá komora)

zo 17. januára 2007^{*}

Vo veci T-231/04,

Helénska republika, v zastúpení: P. Mylonopoulos a V. Kyriazopoulos, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: D. Triantafyllou a F. Dintilhac, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie aktu z 10. marca 2004, ktorým Komisia pristúpila k vymáhaniu započítaním súm dlhovaných Helénskou republikou v dôsledku jej účasti na projektoch nehnuteľností týkajúcich sa diplomatického zastupiteľstva Komisie a niektorých členských štátov Európskej únie v Abuji (Nigéria),

^{*} Jazyk konania: gréčtina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (prvá komora),

v zložení: predseda komory R. García-Valdecasas, sudcovia J. D. Cooke a I. Labucka,
tajomník: K. Pocheć, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. mája 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

- ¹ Článok 71 ods. 1 a 2 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 248, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s. 74, ďalej len „rozpočtové pravidlá“), stanovuje:

„1. Uznanie výšky pohľadávky je úkon, ktorým povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním alebo subdelegovaním

- a) overí, že existuje dlh;

b) zistí alebo overí skutočnosť a výšku dlhu;

c) overí podmienky splatnosti dlhu.

2. Vlastné zdroje sprístupnené Komisii a každá pohľadávka, o ktorej sa zistí, že je oprávnená, má stanovenú výšku a je splatná, sa musí riešiť povolením na vymáhanie pohľadávok predloženým účtovníkovi, po ktorom nasleduje odoslanie oznámenia o dlhu dlžníkovi. Obidva dokumenty vypracuje zodpovedný povoľujúci úradník.“

2 Podľa článku 72 ods. 1 rozpočtových pravidiel:

„Povolenie na vymáhanie pohľadávok je úkon, ktorým povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním alebo subdelegovaním dá vydaním povolenia na vymáhanie pohľadávok pokyn účtovníkovi, aby vymáhal pohľadávku, ktorú uznal.“

3 Podľa článku 73 ods. 1 rozpočtových pravidiel:

„Účtovník koná na základe povolení na vymáhanie pohľadávok, ktoré riadne vydal zodpovedný povoľujúci úradník. Vykoná hĺbkový audit, aby sa ubezpečil, že spoločensvá dostávajú svoje príjmy a presvedčil sa, že ich práva sú zaručené.

Účtovník vymáha sumy tak, že ich započíta vo vzťahu k rovnocenným pohľadávkam, ktoré majú Spoločenstvá voči každému dlžníkovi, ktorý má sám voči spoločenstvám pohľadávku, ktorá je oprávnená, má stanovenú výšku a je splatná.“

- 4 Podľa článku 78 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie rozpočtových pravidiel (Ú. v. ES L 357, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s. 145):

„1. Uznanie výšky pohľadávky zodpovedným povoluujúcim úradníkom spočíva v uznaní práva spoločenstiev s ohľadom na dlžníka a v priznaní oprávnenia požadovať, aby dlžník dlh splatil.

2. Príkaz na vymáhanie je operácia, ktorou zodpovedný povolujući úradník dá účtovníkovi pokyn na vymáhanie uznanej čiastky.

...“

- 5 Článok 79 nariadenia č. 2342/2002 stanovuje:

„Zodpovedný povolujući úradník je povinný na uznanie výšky pohľadávky zabezpečiť, že:

- a) pohľadávka je istá a nepodlieha akejkoľvek inej podmienke;

- b) pohľadávka má pevne určenú výšku, vyjadrenú presne za podmienok pri platení v hotovosti;
- c) pohľadávka je splatná a nie je predmetom žiadnej lehoty na zaplatenie;
- d) podrobné údaje o dlžníkovi sú správne;
- e) čiastka, ktorá sa má vymáhať je zaúčtovaná do správnej rozpočtovej položky;
- f) podporné dokumenty sú v poriadku a
- g) je dodržaná zásada riadneho finančného hospodárenia...”

6 Podľa článku 83 nariadenia č. 2342/2002:

„Účtovník je povinný kedykoľvek, po informovaní zodpovedného povoľujúceho úradníka a dlžníka, vymáhať stanovené pohľadávky vo forme náhrady v prípadoch, keď aj dlžník má pohľadávku voči spoločenstvám, ktorá je istá, má pevne stanovenú výšku a je splatná s ohľadom na sumu stanovenú platobným príkazom.“

Skutkové okolnosti

- 7 V dôsledku premiestnenia hlavného mesta Nigérie z Lagosu do Abuje mala Komisia od roku 1993 v nájme budovu v Abuji určenú na umiestnenie jej delegácie a dočasne aj zastupiteľstiev niektorých členských štátov vrátane Helénskej republiky. V rámci usporiadania s týmito členskými štátmi (ďalej len „projekt Abuja I“) dávala do podnájmu niektoré kancelárie a poskytovala určité služby dotknutým zastupiteľstvám. Členské štáty sa dohodli na rozdelení nákladov spojených s ich zastupiteľstvami. Príspevok Helénskej republiky predstavoval 5,5 % z celkových nákladov. Keďže Komisia sa domnievala, že Helénska republika v tejto súvislosti neuhradila svoje dlhy, pristúpila k vymáhaniu započítaním zodpovedajúcich súm (pozri bod 44 nižšie).

- 8 Belgické kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Írsko, Talianska republika, Holandské kráľovstvo, Portugalská republika a Komisia (ďalej len „partneri“) na základe článku J.6 Zmluvy o Európskej únii (zmenený, teraz článok 20 EÚ) uzavreli 18. apríla 1994 memorandum o porozumení (ďalej len „počiatočné memorandum“) o výstavbe spoločného komplexu veľvyslanectiev, využívajúceho spoločné pomocné služby pre ich diplomatické misie v Abuji (ďalej len „projekt Abuja II“). Počiatočné memorandum bolo po pristúpení Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva doplnené prístupovým protokolom.

- 9 Článok 1 počiatočného memoranda stanovuje, že veľvyslanectvá členských štátov a zastúpenie Komisie sú samostatné diplomatické misie, na ktoré sa vzťahuje Viedenský dohovor o diplomatických stykoch z 18. apríla 1961, a pokiaľ ide o členské štáty, aj Viedenský dohovor o konzulárnych stykoch z 24. apríla 1963.

10 Článok 10 počiatočného memoranda stanovoval, že Komisia koná ako koordinátorka projektu Abuja II „za“ ostatných partnerov.

11 Podľa článku 11 počiatočného memoranda je Komisia zodpovedná za výkon architektonických štúdií, pokiaľ ide o realizovateľnosť projektu Abuja II, predbežný odhad nákladov a fázy návrhov. Tento článok tiež upravuje uzavretie dodatkového memoranda o porozumení o „podrobnom riešení budovy, rozdelení nákladov a právach k priestorom každého zúčastneného partnera po ukončení projektu [Abuja II]“ (ďalej len „dodatkové memorandum“). Článok 11 nakoniec zriaďuje stály riadiaci výbor na koordináciu a kontrolu projektu Abuja II, zložený zo zástupcov všetkých partnerov, ktorému predsedá Komisia. Stály riadiaci výbor predkladá pravidelné správy pracovnej skupine „Správne veci“, zriadenej pri Rade v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) (ďalej len „skupina Správne veci SZBP“).

12 Článok 12 počiatočného memoranda znie takto:

„Projekt [Abuja II] bude priamo financovaný po schválení [dodatkového memoranda] uvedeného v článku 11 z príspevkov partnerov, ktoré zodpovedajú časti projektu vymedzeného na každého partnera. Príspevok Komisie sa uskutoční z vlastnej rozpočtovej kapitoly.

Náklady na prípravné práce (fáza 1') sa uskutočnia z administratívnych rozpočtových prostriedkov rozpočtu Komisie. Ich výška sa odhaduje na sumu 140 000 eur. Ak sa projekt [Abuja II] uskutoční, tieto náklady sa uhradia z príspevkov všetkých partnerov podľa ich účasti na projekte.“

13 Článok 13 počiatočného memoranda stanovuje:

„Všetci partneri zabezpečia po schválení [dodatkového memoranda] celkové pokrytie nákladov, ktoré na nich pripadajú. Celková suma na každého partnera zahŕňa:

a) celkové náklady jeho vlastnej plochy a

b) jeho podiel na nákladoch na spoločné a verejné zóny vypočítaný pomerne vo vzťahu medzi jeho vlastnou plochou a súhrnom zón, ktoré nie sú spoločné.“

14 Článok 14 počiatočného memoranda stanovuje, že Komisia so súhlasom a za účasti zúčastnených štátov uhradí sumy dlžné tretím (zmluvným) osobám.

15 Článok 15 ods. 1 počiatočného memoranda stanovuje:

„Ak sa jeden z partnerov rozhodne odstúpiť od projektu [Abuja II] tým, že nepodpíše [dodatkové memorandum] podľa článku 11, ustanovenia tohto memoranda o porozumení vrátane finančných povinností uvedených v článkoch 12 a 13 sa na odstupujúceho partnera prestanú uplatňovať.“

- 16 Spoločenstvo, zastúpené Komisiou, uzavrelo 29. marca 1995 prvú zmluvu so spoločným podnikom založeným na jednej strane spoločnosťou Dissing & Weitling arkitektfirma A/S, úspešnou záujemkyňou v súťaži architektúry vyhlásenej Komisiou pre projekt Abuja II, a na druhej strane spoločnosťou COWIconsult Consulting Engineers and Planners A/S (ďalej len „poradcovia“). Podľa článku 1 tejto zmluvy Komisia potvrdzuje úmysel partnerov uzavrieť „konečnú zmluvu“ s poradcami. Podľa článku 2 sa poradcovia zaväzujú pripraviť dotknutý projekt. Náklady na tento projekt predstavujú sumu 212 547,59 eur.
- 17 Počas stretnutí medzi zástupcami príslušných služieb ministerstiev zahraničných vecí dotknutých členských štátov a architektmi Dissing & Weitling arkitektfirma boli určené skutočné potreby zastupiteľstva každého členského štátu a podiel na výdavkoch pripadajúci na každého z nich.
- 18 Dňa 26. októbra 1995 sa stretla pracovná podskupina „Nehnutelné veci“, zriadená v rámci SZBP. Zo zápisnice zo stretnutia vyplýva, že podskupina vyzvala Komisiu, aby:

„....

— ukončila [základnú návrhovú] fázu,

— prijala nevyhnutné dohody s kanceláriou architektov na stanovenie [plánov prechodnej návrhovej fázy] v lehotách určených [stálym riadiacim výborom],

— uzavrela zmluvy [týkajúce sa prieskumu pôdy a využitia krajiny] s tým, že táto posledná [zmluva] je nevyhnutná pre vyhotovenie dodatkového memoranda,

— a poskytla preddavok na náklady spojené s touto etapou.“

¹⁹ Podskupina potvrdila, že „sumy uhradené Komisiou [sú] považované za preddavok z jej strany ako samostatný základ na tento účel, čo sa predbežne vnímalo ako vhodné riešenie na financovanie projektu [Abuja II]“, a že „v prípade neuskutočnenia projektu ostatní partneri uhradia náklady Komisii podľa podrobných ustanovení schválených na prechádzajúce fázy“.

²⁰ Stály riadiaci výbor (pozri bod 11) sa zišiel 24. novembra 1995. Zápisnica z tohto stretnutia uvádza, že zmluva „o technickej podpore“ s poradcami na sumu 2 676 369 eur (ďalej len „hlavná zmluva“) bola predložená na schválenie poradnej komisii pre nákupy a obchody Komisie (PKNO). Rovnako sa uvádza, že „v prípade neuskutočnenia projektu ostatní partneri uhradia náklady Komisii“.

²¹ Komisia uzavrela 27. decembra 1995 hlavnú zmluvu. Tá sa týkala základného návrhu a prechodnej fázy projektu Abuja II (články 4.4 a 4.5), ako aj prípadných podrobných plánov (článok 4.6).

²² Skupina Správne veci SZBP schválila 19. septembra 1996 prechodný návrh.

- 23 Dňa 21. novembra 1996 skupina Správne veci SZBP vyzvala Komisiu, aby na tento účel prijala opatrenia na to, aby architekti začali vypracovávať podrobné plány. Skupina uviedla, že formálna zmluva pre túto fázu bude uzavretá po dokončení dodatkového memoranda. Počas tohto stretnutia oznámila uvedenej skupine výšku výdavkov, ktoré poskytla ako preddavok do 15. novembra 1996 na prípravu projektu Abuja II, a to okolo 2,8 milióna eur.
- 24 Tá istá skupina sa zišla 24. februára 1997 a rozhodla sa nečakať na dokončenie dodatkového memoranda na vypracovanie podrobných plánov a zmluvných dokumentov. Zápisnica z tohto stretnutia obsahuje nasledujúce závery:

„Komisia sa vyzýva na to, aby prijala nevyhnutné dohody s architektmi na vypracovanie dokumentov a poskytla zdroje nevyhnutné na tieto práce podľa podrobných ustanovení dohodnutých pre tento projekt. Preddavky takto zaplatené Komisiou budú ako v predchádzajúcich prípadoch neskôr preplatené ostatnými účastníkmi podľa postupov stanovených na tento účel [v počiatočnom memorande].“

- 25 V nasledujúcich mesiacoch viaceré členské štáty odstúpili od projektu Abuja II. Skupina Správne veci SZBP poverila 28. apríla 1997 Komisiu, aby prijala „dvojstranné dohody s Dánskym kráľovstvom na úhradu časti nákladov projektu investovaných Komisiou na účet partnerov, ktorá naň pripadala“. Podobné rozhodnutie bolo prijaté po odstúpení Írska v septembri 1997, ako aj Portugalskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva.

- 26 Komisia uzavrela 12. novembra 1997 s architektmi dodatok k hlavnej zmluve, ktorého predmetom je uskutočnenie podrobných plánov a preplatenie cestovných výdavkov vo výške 1 895 696 eur.
- 27 Dňa 18. júna 1998 sa skupina Správne veci SZBP zmienila o možnosti odstúpenia Belgického kráľovstva od projektu Abuja II. Zo zápisnice z tohto stretnutia vyplýva, že stály riadiaci výbor zastával názor, že Belgické kráľovstvo zaplatí svoju časť nákladov tak, ako boli stanovené po schválení prechodného návrhu.
- 28 Dňa 10. júna 1998 zaslala Komisia Helénskej republike príkaz na zaplatenie sumy 153 367,70 eur, ktorá zodpovedala podielu Helénskej republiky na projekte v počiatočnej fáze, konkrétne 5,06 % z celkových nákladov. Lehota splatnosti bola stanovená na 31. december 1998.
- 29 Dňa 9. decembra 1998 podpísali Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Francúzska republika, Talianska republika, Holandské kráľovstvo, Rakúska republika a Komisia dodatkové memorandum. Článok 11 dodatkového memoranda predpokladá vznik fondov na financovanie projektu.
- 30 Podľa jeho článku 14 sa dodatkové memorandum predbežne uplatňuje od prvého dňa druhého mesiaca po jeho podpísaní a nadobúda účinnosť v prvý deň druhého mesiaca po dátume, keď členské štáty a Komisia vyhlásia, že ho ratifikovali.

- 31 Dňa 28. apríla 1999 Komisia uverejnila oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania na výstavbu veľvyslanectiev dotknutých členských štátov a delegácie Spoločenstva (Ú. v. ES S 82, 1999). Uvádzalo sa v ňom, že veľvyslanectvo Helénskej republiky má rozlohu 677 m².
- 32 Dňa 3. septembra 1999 Komisia „znova opakovala“ svoju výzvu z roku 1998 pred skupinou Správne veci SZBP, aby jej členské štáty uhradili sumy, ktoré zaplatila poradcom za prechodnú návrhovú fázu. Uviedla, že niektoré členské štáty už zaplatili dlžné sumy, ale niektoré, vrátane Helénskej republiky, ich nezaplatili pred splatnosťou 31. decembra 1998. Komisia doplnila, že partnerom zaslala ďalší platobný príkaz, týkajúci sa na jednej strane nákladov na podrobné plány a na druhej strane nákladov na rekonštrukciu spôsobenú odstúpením Belgického kráľovstva, Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky.
- 33 Dňa 20. septembra 1999 sa zišiel stály riadiaci výbor s cieľom predbežného výberu stavebných spoločností. Zástupca Helénskej republiky podpísal zápisnicu zo stretnutia. Oznámenie o vyhlásení výberového konania na výstavbu bolo uverejnené v úradnom vestníku S 54 zo 17. marca 2000.
- 34 Platobným príkazom zo 17. februára 2000 žiadala Komisia od Helénskej republiky, aby zaplatila sumu 168 716,94 eur za vyhotovenie spisu verejného obstarávania týkajúceho sa podrobných plánov.
- 35 Dňa 22. júna 2000 stály riadiaci výbor rozhodol o prijatí nového prístupu k projektu (ďalej len „projekt Abuja II zjednodušený“), nevyhnutného vzhľadom na odstúpenie Francúzskej republiky. Projekt Abuja II zjednodušený osobitne predpokladal odstránenie budov a spoločných pomocných služieb, ako aj zmenšenie rozlohy.

Zástupca Helénskej republiky na tomto stretnutí prejavil súhlas s projektom, avšak s výhradou schválenia jeho nadriadenými. Dňa 29. júna zaslala Komisia zápisnicu zo stretnutia z 22. júna 2000 Helénskej republike a vyzvala ju, aby jej dala formálnu odpoveď, pokiaľ ide o projekt Abuja II zjednodušený.

36 Dňa 5. septembra 2000 Komisia znova zaslala svoju žiadosť zástupcom Helénskej republiky. Po novej výzve zo 14. septembra 2000 Komisia zaslala 25. septembra 2000 Helénskej republike faxom list so stanovenou lehotou na odpoveď k 30. septembru 2000 spolu s oznámením, že jej mlčanie bude posudzované ako odstúpenie od projektu. Dňa 2. októbra 2000 grécke úrady informovali Komisiu, že neboli schopné dať odpoveď týkajúcu sa projektu Abuja II zjednodušeného. V dôsledku toho Komisia k rovnakému dátumu odpovedala, že poverila architektov, aby pristúpili k zmene projektu Abuja II zjednodušeného vylúčením Helénskej republiky.

37 Listom z 28. januára 2002 zaslala Komisia Helénskej republike vyúčtovanie vo výške 1 276 484,50 eur, ktoré sa týka nákladov na výstavbu v súvislosti s projektom Abuja II. Komisia toto vyúčtovanie následne zrušila.

38 Po tom, čo Helénska republika umiestnila svoje vlastné veľvyslanectvo v Abuji, opustila 13. júla 2002 dočasné priestory, ktoré zaberala v rámci projektu Abuja I.

39 Listom z 11. októbra 2002 Komisia formálne doručila Helénskej republike vyúčtovania nesplatených dlhov týkajúce sa projektov Abuja I a Abuja II a vyzvala ju, aby uhradila celkovú sumu 861 813,87 eur a 11 000 amerických dolárov (USD).

- 40 V dôsledku rokovaní medzi účastníkmi Komisia listom z 31. januára 2003. pripomenula Helénskej republike, že nezaplatila svoje dlhy týkajúce sa projektov Abuja I a Abuja II a vyzvala ju na zaplataenie celkovej sumy 516 374,96 eur a 12 684,89 USD pred koncom februára 2003. Komisia doplnila, že v prípade nezaplatenia ku dňu splatnosti pristúpi k vymáhaniu dotknutých súm, využíjúc všetky dostupné právne prostriedky.
- 41 V priebehu nasledujúcich mesiacov Helénska republika a Komisia rokovali o výške dlžných súm.
- 42 Dňa 29. decembra 2003 zaslala Helénska republika svojmu stálemu zástupcovi pri Európskej únii list v tomto znení:

„Vzhľadom na to, že Európska komisia sa pridružuje svojho postoja, pokiaľ ide o dlh našej krajiny za projekt Abuja II, uplatňujúc postup započítania, žiadame Vás, aby ste tento postup sledovali a oznámili nám, či a v akom rozsahu bol uskutočnený, aby Helénska republika mohla preskúmať, v akom rozsahu podá žalobu proti Európskej komisii.

Čo sa týka projektu Abuja I, pripomíname, že sme uznali náš dlh do mája 2002, zatiaľ čo suma požadovaná Komisiou zahŕňa obdobie až do júla 2002, teda po tomto dátume. Vzhľadom na to, že máme v úmysle splatiť náš uvedený dlh, žiadame Vás, aby ste sa kontaktovali s príslušnými finančnými službami Komisie na účely preskúmania okolností presnej celkovej výšky nášho dlhu v eurách do mája 2002.“

- 43 Dňa 16. februára 2004 Komisia zaslala Helénskej republike list označujúci jej ešte nevyrovnané dlhy, pokiaľ ide o projekty Abuja I a Abuja II. Z tabuľky pripojenej k tomuto listu, ktorá uvádza najmä jedenásť vyúčtovaní nesplatených dlhov týkajúcich sa projektov Abuja I a Abuja II, vyplýva, že Komisia od Helénskej republiky žiadala zaplatenie sumy 565 656,80 eur. Komisia v tomto liste spresnila:

„[Helénska republika] postúpila Komisii nasledujúcu pohľadávku:...

2000GR161PO005OBJ 1 KONTINENTÁLNE GRÉCKO — Dočasná platba —
4 774 562,67 eur.

Podľa platobných podmienok, ako boli stanovené [článkom 73 ods. 1 druhého pododseku rozpočtových pravidiel], Komisia pristúpi k započítaniu dlhov a pohľadávok prípadne aj s prihliadnutím na úroky z omeškania.

V prípade, ak pohľadávky, ktoré ste oznámili, prekračujú započítané sumy, čistý zostatok, na ktorý máte právo, Vám bude uhradený v čo najkratšej dobe...”

- 44 Dňa 10. marca 2004 Komisia poskytla Helénskej republike prostriedky v rámci regionálneho operačného programu kontinentálneho Grécka. Namiesto sumy 4 774 562,67 eur (pozri bod 43) však Komisia uhradila len sumu 3 121 243,03 eur. Pristúpila tak k vymáhaniu započítaním zostatku ešte nevyrovnaného Helénskou republikou, z ktorého suma 565 656,80 eur sa týka projektov Abuja I a Abuja II (ďalej len „napadnutý akt“).

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 45 Helénska republika podala do kancelárie Súdneho dvora 22. apríla 2004 predmetnú žalobu. Vec bola zapísaná do registra pod sp. zn. C-189/04.
- 46 Uznesením z 8. júna 2004 podľa článku 2 rozhodnutia Rady 2004/407/ES, Euratom z 26. apríla 2004, ktorým sa menia a dopĺňajú články 51 a 54 protokolu o štatúte Súdneho dvora (Ú. v. EÚ L 132, s. 5; Mim. vyd. 01/005, s. 85), Súdny dvor postúpil vec Súdu prvého stupňa.
- 47 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval účastníkov konania, aby písomne odpovedali na sériu otázok. Účastníci konania tejto výzve vyhovel.
- 48 Vo svojich odpovediach na otázky Súdu prvého stupňa Komisia uviedla, že bolo potrebné vyňať zo spisu stanovisko právneho servisu Rady z 26. júna 1998 predložené Helénskou republikou v prílohe 12 žaloby.
- 49 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté na pojednávaní 10. mája 2006.

50 Helénska republika navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- určil neplatnosť aktu započítania, prijatého Komisiou na sumu 565 656,80 eur,
- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

51 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zamietol žalobu ako zjavne bezdôvodnú,
- zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

O veci samej

52 Helénska republika uvádza jediný žalobný dôvod, založený na porušení počiatočného a dodatkového memoranda, ako aj na ustanovení rozpočtových pravidiel a nariadenia č. 2342/2002.

- 53 Tento žalobný dôvod sa delí na dve časti. V prvom rade Helénska republika tvrdí, že Komisia sa dopustila chýb, pokiaľ ide o jej finančné povinnosti týkajúce sa projektov Abuja I a Abuja II, a osobitne, že nemá nijakú finančnú povinnosť, pokiaľ ide o projekt Abuja II. V druhom rade v každom prípade tvrdí, že Komisia nebola oprávnená pristúpiť k vymáhaniu dotknutých súm započítaním z dôvodu, že pohľadávky neboli isté a nemali pevne stanovenú výšku v zmysle rozpočtových pravidiel a nariadenia č. 2342/2002.

O prvej časti žalobného dôvodu založeného na porušení počiatočného a dodatkového memoranda

Tvrdenia účastníkov konania

- 54 Predovšetkým, pokiaľ ide o projekt Abuja I, Helénska republika uznáva, že je povinná uhradiť dlžné sumy z dôvodu nákladov na nájomné a správnych nákladov v celkovej výške (okrem úrokov) 50 312,67 eur a 11 000 USD. Tieto sumy však neboli splatené okamžite preto, lebo po prvé niektoré vyúčtovania neuvádzali presne obdobie, na ktoré sa vzťahovali. Helénska republika poukazuje v tejto súvislosti na vyúčtovanie z 9. marca 2000 a odkazuje na svoj list z 29. decembra 2003, v ktorom žiadala spresnenia týkajúce sa vyúčtovaní. Po druhé existoval rozpor, pokiaľ ide o dátum, ku ktorému sa predmetné nájomy dlhovali. Konečne po tretie Komisia jednostranne rozhodla o tom, že pristúpi k napadnutému započítaniu.
- 55 Čo sa ďalej týka projektu Abuja II, Helénska republika tvrdí, že nemá nijaké finančné povinnosti. Skutočnosť, že neratifikovala dodatkové memorandum, je v tomto ohľade rozhodujúca.

- 56 Z počiatočného memoranda totiž vyplýva, že zúčastňujúci sa partner môže odstúpiť od projektu buď tým, že nepodpíše dodatkové memorandum (článok 15 ods. 1), alebo po nadobudnutí účinnosti dodatkového memoranda (článok 15 ods. 2). Helénska republika tvrdí, že odstúpila od projektu Abuja II uplatnením prvej možnosti. Podpísala totiž dodatkové memorandum, ale nikdy ho neratifikovala. Toto neratifikovanie sa podľa nej rovná odstúpeniu od projektu Abuja II.
- 57 Podľa článku 14 dodatkového memoranda (pozri bod 30) je ratifikácia nevyhnutnou podmienkou nadobudnutia účinnosti tohto memoranda, ku ktorému došlo až po odstúpení Helénskej republiky.
- 58 Navyše podľa článku 15 ods. 1 počiatočného memoranda (pozri bod 15) toto odstúpenie malo za následok, že Helénska republika nemá nijakú finančnú povinnosť.
- 59 Helénska republika zastáva názor, že z článku 12 počiatočného memoranda a osobitne z jeho druhého pododseku vyplýva, že náklady na prípravné práce projektu Abuja II musí financovať Komisia. Dopĺňa, že ak bol projekt uskutočnený, tieto náklady musia byť uhradené z príspevkov všetkých partnerov podľa ich účasti na projekte (pozri bod 12). Tieto náklady nemôžu znášať tí, ktorí odstúpili bez toho, aby ratifikovali dodatkové memorandum, prinajmenšom ak odstúpili pred nadobudnutím jeho účinnosti.
- 60 Podľa Helénskej republiky stanovisko právneho servisu Rady z 26. júna 1998 potvrdzuje takýto výklad v tomto ohľade.

- 61 Akýkoľvek iný záver by totiž skreslil „ducha projektu“. Aj keď členské štáty previedli na Komisiu niektoré právomoci v rámci projektu Abuja II, ponechali si určitú autonómiu tak, aby ich činnosť nebola „spútaná alebo obmedzená prísnymi, absolútnymi a pevnými pravidlami“. Členský štát takto môže odstúpiť od projektu, ak ho považuje za finančne nevýhodný, alebo z iného legitímneho dôvodu.
- 62 Podľa Helénskej republiky z toho vyplýva, že Komisia porušila počiatočné memorandum, osobitne jeho článok 15, ako aj dodatkové memorandum.
- 63 Helénska republika vo svojej replike poznamenáva, že viaceré členské štáty odstúpili od projektu Abuja II z dôvodu podstatného zvýšenia ceny tohto projektu vzhľadom na pôvodný rozpočet.
- 64 Rovnako uvádza, že právne tvrdenie Komisie v tejto veci je prekvapujúce. Na jednej strane Komisia pripúšťa neuplatniteľnosť dodatkového memoranda a poukazuje na údajnú predzmluvnú zodpovednosť Helénskej republiky. Na druhej strane Komisia subsidiárne zastáva názor, že dodatkové memorandum je v celom rozsahu právne záväzné. Podľa Helénskej republiky medzinárodná dohoda je buď účinná v celom rozsahu, alebo nie je účinná, pretože nebola ratifikovaná. V dôsledku toho tieto ustanovenia nemožno považovať za neuplatniteľné v prvom rade a uplatniteľné len subsidiárne. V tejto súvislosti je základnou a určujúcou otázkou, či dodatkové memorandum je alebo nie je účinné.
- 65 Čo sa týka tvrdenia Komisie, podľa ktorého má Helénska republika predzmluvnú zodpovednosť tým, že vzbudila u ostatných partnerov očakávanie, že si splní konečné zmluvné záväzky, táto tvrdí, že takéto očakávanie môže byť dôvodné, ak sa

okolnosti podstatne nezmenili, alebo ak sa v prípade odstúpenia viacerých štátov cena projektu podstatným spôsobom zvýšila. Uvedené ťažké bremeno, ktoré sa pridalo k radikálnej zmene podmienok projektu Abuja II, odôvodnilo jej konečné a legitímne odstúpenie.

- 66 Podľa Helénskej republiky iba počiatočné a dodatkové memorandá upravujú práva a povinnosti partnerov vrátane ich finančných povinností. Za predpokladu, že rozhodnutia, ktoré sa eventuálne prijímajú počas trvania prác stáleho riadiaceho výboru, sú v rozpore s uvedeným právnym rámcom, v nijakom prípade nemôžu mať pred nimi prednosť.
- 67 Helénska republika napokon netvrdí, že Komisia musí znášať ťarchu výdavkov spojených s projektom Abuja II. Správny výklad ustanovení počiatočného memoranda (články 12 a 13) a dodatkového memoranda (článok 14) preukazuje, že táto povinnosť prislúcha jedine konečným partnerom, výlučným vlastníkom a nadobúdateľom nehnuteľného komplexu. Okrem toho Komisia ako koordinátorka sústavy projektu môže požiadať konečných partnerov, aby znášali predmetné náklady.
- 68 Komisia popiera tvrdenia Helénskej republiky týkajúce sa projektu Abuja I. Uvádza, že náklady, ktoré na ňu pripadajú, boli vyčíslené do 13. júla 2002, keď Helénska republika uvoľnila dočasné priestory.
- 69 Pokiaľ ide o projekt Abuja II, Komisia poukazuje na tri tvrdenia na účely preukázania zodpovednosti Helénskej republiky.

- 70 V prvom rade Helénska republika je zmluvne zodpovedná za výdavky pokryté počiatočným memorandom pre úvodnú fázu projektu podľa percent, ktoré na ňu pripadajú (pozri článok 12 druhý pododsek počiatočného memoranda), pretože podpísala a ratifikovala toto memorandum.
- 71 V druhom rade Komisia tvrdí, že Helénska republika má predzmluvnú zodpovednosť vyplývajúcu z dodatkového memoranda za výdavky vyplývajúce z neskorších fáz, a to za väčšiu časť spornej sumy. Poukazuje najmä na správanie Helénskej republiky a zásadu dobrej viery v medzinárodnom práve.
- 72 V treťom rade a subsidiárne Komisia poukazuje na zmluvnú zodpovednosť Helénskej republiky vyplývajúcu z dočasného uplatnenia dodatkového memoranda na mandát. V tejto súvislosti Komisia po prvé zastáva názor, že článok 14 dodatkového memoranda predpokladal jeho dočasné uplatnenie, čo s výhradou ratifikácie viedlo k vzniku zmluvných povinností. Helénska republika sa tak *de facto* zjavne podieľala na jeho dočasnom uplatnení. Po druhé Komisia osobitne tvrdí, že vzťahy medzi členskými štátmi a ňou ako koordinátorkou projektu možno označiť za vzťahy mandanta k mandatárovi. Členské štáty ako mandanti jej musia uhradiť výdavky, ktoré vynaložila ako mandatár.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 73 Na úvod treba pripomenúť, že v rámci Zmluvy EÚ v jej znení vyplývajúcom z Amsterdamskej zmluvy sú právomoci Súdneho dvora taxatívne vymedzené článkom 46 EÚ. Ten nestanovuje nijakú právomoc Súdneho dvora v rámci

ustanovení hlavy V Zmluvy EÚ (uznesenie Súdu prvého stupňa z 18. novembra 2005, Selmani/Rada a Komisia, T-299/04, neuverejnené v Zbierke, body 54 a 55).

- 74 Zo spisu v predmetnej veci vyplýva, že vzťahy medzi Komisiou a členskými štátmi vyplývajúce z ich spolupráce v rámci návrhu, plánovania a uskutočnenia projektov Abuja I a Abuja II spadajú pod hlavu V Zmluvy EÚ (pozri osobitne bod 8). Je však nepochybné, že Komisia pristúpila k vymáhaniu sporných súm aktom prijatým na základe rozpočtových pravidiel a nariadenia č. 2342/2002, takže akt smerujúci k započítaniu patrí do oblasti práva Spoločenstva. Keďže takýto akt môže byť predmetom žaloby o neplatnosť podanej podľa článku 230 ES, Súd prvého stupňa je príslušný rozhodnúť o predmetnej žalobe.
- 75 Následne je potrebné preskúmať finančnú zodpovednosť Helénskej republiky za projekty Abuja I a Abuja II.
- 76 V prvom rade, pokiaľ ide o projekt Abuja I, Helénska republika prijala svoju hlavnú zodpovednosť za dotknuté výdavky, konkrétnejšie uznala dlh v sume 50 312,67 eur a 11 000 USD mimo úrokov. Naopak popiera svoju zodpovednosť za celkovú sumu 72 714,47 eur, ktorú jej pričítala Komisia za projekt Abuja I.
- 77 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 21 prvého pododseku Štatútu Súdneho dvora, použiteľného na konanie pred Súdom prvého stupňa, v súlade s článkom 53 prvého pododseku toho istého štatútu a podľa článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa žaloba uvedená v článku 21 Štatútu Súdneho dvora musí obsahovať najmä uvedenie predmetu konania a zhrnutie dôvodov, na ktorých je založená. Podľa ustálenej judikatúry musí byť

toto uvedenie dostatočne jasné a presné, aby umožnilo žalovanému pripraviť si svoju obranu a Súdu prvého stupňa rozhodnúť o žalobe, prípadne bez ďalších podporných informácií. Na zabezpečenie právnej istoty a dobrého výkonu spravodlivosti je preto, aby žaloba bola prijateľná, potrebné, aby z textu jej samotnej vyplývali podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa zakladá, prinajmenšom stručne, ale súdržným a pochopiteľným spôsobom (uznesenie Súdu prvého stupňa z 28. apríla 1993, *De Hoe/Komisia*, T-85/92, Zb. s. II-523, bod 20, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 3. februára 2005, *Chiquita Brands a i./Komisia*, T-19/01, Zb. s. II-315, bod 64).

78 Hoci Helénska republika pripúšťa svoju hlavnú zodpovednosť za projekt Abuja I, tvrdí, že neuhradila predmetné dlhy z dôvodu rozporu, pokiaľ ide o dátum, ku ktorému sa dotknuté nájomy dlhovali (pozri bod 54). Napriek tomu Helénska republika toto tvrdenie vôbec neuviedla vo svojej žalobe v zmysle judikatúry citovanej v bode 77.

79 Treba uviesť, že Komisia uložila Helénskej republike povinnosť zaplatiť sumu 72 714,47 eur na základe projektu Abuja I, ktorá zodpovedá dočasnému nájomu ňou zabratých priestorov do 13. júla 2002. Komisia si strhla tieto náklady podľa podrobnej dokumentácie a určila svoju pohľadávku vo vyúčtovaniach. Z toho vyplýva, že dôkazné bremeno dôvodnosti dotknutej výšky alebo jej chybného výpočtu zaťažuje Helénsku republiku. Tá však nevysvetlila ani svoj postoj, pokiaľ ide o dátum splatnosti predmetných nájomov, ani rozdiel v postoji medzi ňou a Komisiou. Helénska republika nespresnila ani okolnosti svojho výpočtu súm 50 312,67 eur a 11 000 USD, ani dôvody, pre ktoré odmietla prijať svoju zodpovednosť za celkovú sumu 72 714,47 eur, uloženú Komisiou za projekt Abuja I.

80 Helénska republika nakoniec nepreukázala, že Komisia pochybila, pokiaľ ide o dlžnú sumu. Súd prvého stupňa preto nemôže jednak posúdiť, či sa Komisia nedopustila chybného posúdenia dlžnej výšky, a jednak nahradiť sumu prijatú Helénskou republikou tou, ktorá je vymáhaná Komisiou.

- 81 Helénska republika tiež tvrdí, že vyúčtovania neuvádzali presne obdobie, na ktoré sa vzťahovali (pozri bod 54). V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že na jednej strane Helénska republika prijala hlavnú zodpovednosť za predmetný dlh, no na druhej strane nevzniesla námietky, keď dostala viaceré vyúčtovania medzi 30. novembrom 1997 a 31. januárom 2001. Z toho vyplýva, že je povinnosťou Helénskej republiky predložiť dôkaz, že nebola zodpovedná za predmetné dlhy. To sa jej však zjavne nepodarilo. Navyše, ako je uvedené v bode 79, Helénska republika nevysvetlila, prečo sa domnievala, že nedlhuje rozdiel medzi sumou, ktorú pripúšťa, a sumou, ktorú požaduje Komisia. Takisto v tejto súvislosti nekonkretizuje, v čom spočíva údajná nepresnosť vo vyúčtovaniach.
- 82 Z toho vyplýva, že tvrdenie Helénskej republiky týkajúce sa zodpovednosti za dlhy v súvislosti s projektom Abuja I nemožno prijať.
- 83 V druhom rade treba preskúmať tvrdenie Helénskej republiky, že nemá nijakú finančnú zodpovednosť, čo sa týka projektu Abuja II. Zdôrazňujúc, že práva a povinnosti partnerov sú určené jedine v počiatočnom a dodatkovom memorande, Helénska republika uvádza, že odstúpila od projektu, lebo nikdy neratifikovala dodatkové memorandum. Z článku 15 ods. 1 počiatočného memoranda vyplýva, že nemá nijaké finančné povinnosti týkajúce sa projektu Abuja II (pozri body 55 až 62).
- 84 V tejto súvislosti Súd prvého stupňa predovšetkým uvádza, že Helénska republika nepopiera, že sa správala ako plnohodnotný účastník projektu Abuja II počas viac ako šiestich rokov, a to od 18. apríla 1994 do 30. septembra 2000. Helénska republika, ktorá v prejednávanej veci tvrdí, že odstúpila od projektu Abuja II, lebo nikdy neratifikovala dodatkové memorandum, sa zúčastňovala na tomto projekte počas takmer dvoch rokov po podpísaní tohto memoranda v decembri 1998 (pozri bod 29). Aj po prevzatí zásielok Komisie týkajúcich sa zjednodušeného projektu Abuja II (pozri body 35 a 36) Helénska republika formálne neodstúpila od projektu,

ale uspokojila sa s oznámením vo svojom liste z 2. októbra 2000, že nie je schopná poskytnúť konečnú odpoveď o svojej účasti na projekte Abuja II (pozri bod 36). Medzi aprílom 1994 a septembrom 2000 Helénska republika svojím správaním nepretržite dávala ostatným partnerom na vedomie, že zachováva svoju účasť na projekte Abuja II. Vzbudila tak u nich očakávanie, že aj naďalej nesie finančnú zodpovednosť za projekt Abuja II. Posúdenie povinností Helénskej republiky preto nemožno obmedziť na počiatočné a dodatkové memorandum, ale treba prihliadať aj na očakávania, ktoré tento členský štát vyvolal svojím správaním u svojich partnerov.

85 V tejto súvislosti Súd prvého stupňa pripomína, že zásada dobrej viery je pravidlo medzinárodného obyčajového práva, ktorého existencia bola uznaná stálym Medzinárodným súdnym dvorom, zriadeným v rámci Ligy národov (pozri rozsudok z 25. mája 1926, Nemecké záujmy v poľskom Hornom Sliezsku, SMSD, séria A, č. 7, s. 30 a 39), a neskôr Medzinárodným súdnym dvorom, a že v dôsledku toho musí byť dodržiavaná v predmetnej veci tak Spoločenstvom, ako aj ostatnými partnermi.

86 Táto zásada bola uzákonená článkom 18 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve uzavretého 23. mája 1969, ktorý stanovuje:

„Štát je povinný zdržať sa konania, ktorý by mohol mariť predmet a účel zmluvy, ak:

- a) podpísal zmluvu alebo vymenil listiny tvoriace zmluvu s výhradou ratifikácie, prijatia alebo schválenia, kým jasne neprejavil úmysel, že sa nehodlá stať jej zmluvnou stranou, alebo

- b) v období, ktoré predchádza nadobudnutiu platnosti zmluvy, vyjadril svoj súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou, a to za podmienky, že nadobudnutie platnosti zmluvy nie je neprimerane oddaľované.“

⁸⁷ Tiež je opodstatnené uviesť, že zásada dobrej viery je v medzinárodnom práve verejnom dôsledkom zásady ochrany legitímnej dôvery, ktorá je podľa ustálenej judikatúry súčasťou právneho poriadku Spoločenstva (rozsudok Súdu prvého stupňa z 22. januára 1997, Opel Austria/Rada, T-115/94, Zb. s. II-39, bod 93).

⁸⁸ Nepochybné je, že Helénska republika 18. apríla 1994 podpísala počiatočné memorandum a že ho tiež ratifikovala. Podľa preambuly tohto memoranda preto bola jedným z partnerov projektu Abuja II, ktorí sa rozhodli postaviť spoločný komplex veľvyslanectiev v „duchu spoločného záujmu“. Toto postavenie partnerov so sebou prináša niektoré zvýšené povinnosti spolupráce a solidarity medzi účastníkmi.

⁸⁹ Počiatočné memorandum sa týka úvodných fáz projektu Abuja II. Hoci toto memorandum a najmä jeho články 11 až 15 možno kritizovať pre ich nedostatočnú jasnosť, nepochybne z nich vyplýva, že Komisia sa zaviazala znášať náklady prípravných prác v sume 140 000 eur a že tieto náklady musia uhradiť všetci partneri podľa ich účasti na projekte v prípade jeho uskutočnenia (pozri najmä článok 12 počiatočného memoranda, citovaný v bode 12). Účastníci konania na pojednávaní tiež potvrdili, že z článkov 11 až 15 počiatočného memoranda vyplýva, že po prvej fáze, ktorú charakterizuje počiatočný návrh projektu, musia partneri, ktorí majú záujem na pokračovaní projektu, podpísať dodatkové memorandum o podrobnom návrhu budovy a o podrobnom financovaní projektu.

- 90 V dôsledku podpísania počiatočného memoranda Komisia so súhlasom partnerov podpísala zmluvy s poradcami (pozri bod 16). Aj keď zo spisu vyplýva, že náklady vzhľadom na pôvodné predpoklady vzrástli, tieto vynaložené náklady neboli spochybnené počas stretnutí výborov zodpovedných za projekt (pozri body 18 až 23) zúčastnenými partnermi, medzi ktorých patrila aj Helénska republika.
- 91 Treba poznamenať, že z počiatočného memoranda, podpísaného a ratifikovaného aj Helénskou republikou, vyplýva, že účasť členských štátov na projekte sa určila na základe plochy požadovanej pre ich delegáciu a zahŕňala časť nákladov na spoločné a verejné zóny (pozri bod 13). Helénska republika nepopiera, že žiadala o plochu 591 m² pre svoje veľvyslanectvo, takže jej účasť na projekte vzhľadom na účasť ostatných štrnástich partnerov bola pôvodne stanovená na 5,06 %.
- 92 Po fáze úvodného návrhu projektu a v rozpore s tým, čo sa predpokladalo v počiatočnom memorande (pozri bod 11), sa partneri rozhodli pokračovať v projekte a znášať výdavky týkajúce sa podrobného návrhu budovy predtým, než bude vypracované dodatkové memorandum. Osobitne skupina Správne veci SZBP počas svojho stretnutia 24. februára 1997, na ktorom sa zúčastnili aj dvaja zástupcovia Helénskej republiky, dala Komisii súhlas na to, aby prijala nevyhnutné dohody s architektmi na vypracovanie podrobných plánov bez toho, aby čakala na dodatkové memorandum (pozri bod 24). Predpokladalo sa, že „ako v predchádzajúcich prípadoch preddavky takto zaplatené Komisiou [budú] uhradené neskôr ostatnými účastníkmi podľa postupov upravených na tento účel v počiatočnom memorande“.
- 93 Ide o dôležitú okolnosť. Partneri tým, že sa rozhodli vypracovať podrobné plány bez toho, aby počkali na vypracovanie dodatkového memoranda, išli nad rámec prípravných fáz, čím nevyhnutne uzavreli implicitnú dohodu o uskutočnení projektu. Čo sa týka nákladov spôsobených týmto rozhodnutím, partneri sa,

samozrejme, nemohli dovoľávať postupov stanovených dodatkovým memorandom, ktoré nebolo schválené (pozri bod 13). Partneri, ktorí poukazovali na neskoršie uhradenie preddavkov stanovených v počiatočnom memorande, sa skutočne odvolávali na jeho článok 12, podľa ktorého ak bude projekt uskutočnený, partneri uhradia cenu prípravných prác hradenú z preddavkov Komisie (pozri bod 12). Keďže teda partneri rozhodli počas stretnutia 24. februára 1997 o uskutočnení projektu, nemali viac právo odstúpiť od projektu bez toho, aby nahradili ich podiel na predbežných výdavkoch a neskorších výdavkoch.

94 Hoci niektoré členské štáty následne odstúpili od projektu (pozri body 25 a 27), Helénska republika sa nesprávala tak, že by vznikla pochybnosť o jej účasti. Navyše nevzniesla nijakú námietku, pokiaľ ide o výdavky týkajúce sa hlavnej zmluvy vo výške 1 895 696 eur, uzavretej s poradcami 12. novembra 1997 (pozri bod 26).

95 Helénska republika a ostatní partneri, ktorí neodstúpili od projektu, podpísali 9. decembra 1998 dodatkové memorandum (pozri bod 29). Okrem iného sa Helénska republika počas nasledujúcich mesiacov správala ako plnohodnotný partner projektu. Až v priebehu leta 2000 prvýkrát prejavila neochotu, pokiaľ ide o pokračovanie jej účasti, čo viedlo Komisiu k záveru, že odstúpila od projektu (pozri bod 36).

96 Je nepochybné, že Helénska republika mala právo odstúpiť od projektu. Napriek tomu, najmä vzhľadom na vývoj záväzkov od prvej fázy a napriek neratifikovaniu dodatkového memoranda, Súd prvého stupňa zastáva názor, že nemohla odstúpiť bez toho, aby nebola zodpovedná za výdavky spojené s jej účasťou na projekte Abuja II.

- 97 Helénska republika ako signatárka dodatkového memoranda je povinná konať v dobrej viere vo vzťahu k ostatným partnerom. Táto povinnosť bola posilnená skutočnosťou, že Helénska republika podpísala a ratifikovala počiatočné memorandum a že od 18. apríla 1994 do 30. septembra 2000 bola „zúčastňujúcim sa partnerom“ projektu. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že Helénska republika sa na jednej strane zúčastnila na stretnutiach výborov zodpovedných za projekt a schválila výdavky Komisie, na druhej strane žiadala, aby plocha jej veľvyslanectva v komplexe bola 591 m² a v dôsledku odstúpenia niektorých členských štátov od projektu súhlasila so zvýšením tohto čísla na 677 m² (pozri oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania z 28. apríla 1999). Bola preto fakticky plne zapojená do postupu týkajúceho sa verejného obstarávania pre projekt roku 1999 a roku 2000 a jej zástupca sa zúčastnil na hodnotení stavebných spoločností (pozri body 31 a 33).
- 98 Helénska republika navyše neprejavila pochybnosti, čo sa týka jej účasti na projekte medzi 18. aprílom 1994 a 30. septembrom 2000. Ak sa domnievala, že nemá nijakú finančnú zodpovednosť pred ratifikáciou dodatkového memoranda, mala odporovať platobným príkazom z 10. júna 1998 a zo 17. februára 2000, ktoré jej zaslala Komisia v súvislosti s projektom Abuja II (pozri body 28, 32 a 34). Okrem toho nikdy neprejavila úmysel odstúpiť alebo neratifikovať dodatkové memorandum, a to napriek odstúpeniu viacerých členských štátov a v dôsledku toho aj zmene jej vlastnej účasti na projekte. V tejto súvislosti treba poznamenať, že podľa Viedenského dohovoru o zmluvnom práve (pozri bod 86) strana, ktorá má úmysel odstúpiť od medzinárodnej dohody, je povinná informovať o tom ostatné strany (články 65 a 67).
- 99 Súd prvého stupňa sa domnieva, že z uvedeného vyplýva, že Helénska republika sa správala ako plnohodnotná účastníčka projektu. Svojím správaním dala ostatným partnerom na vedomie, že prijíma a schvaľuje záväzky prevzaté Komisiou v mene partnerov. Vzbudila tak u svojich partnerov dôveru, že si splní svoje finančné povinnosti vyplývajúce z projektu. Navyše je nutné konštatovať, že jej účasť na projekte a osobitne jej veľvyslanectvo s rozlohou 677 m² mali priamy účinok na celkovú cenu projektu. Z dôvodu zásady dobrej viery sa preto Helénska republika

nemôže vyhnúť svojim finančným povinnostiam, odvolávajúc sa na skutočnosť, že neratifikovala dodatkové memorandum.

¹⁰⁰ Povinnosti Helénskej republiky vyplývajú aj z ustanovení počiatočného memoranda. Ako to Helénska republika uznala (pozri bod 56), z článku 15 ods. 1 počiatočného memoranda výslovne vyplýva, že zúčastňujúci sa partner, ktorý nepodpíše dodatkové memorandum, sa môže vyhnúť finančným povinnostiam vyplývajúcim z projektu (pozri bod 15). Pritom je nepochybné, že Helénska republika dodatkové memorandum podpísala. Za okolností ako v predmetnej veci musí byť článok 15 ods. 1 počiatočného memoranda vykladaný prísne v rozpore s výkladom, ktorý podáva Helénska republika.

¹⁰¹ Helénska republika tvrdí, že ratifikácia dodatkového memoranda zakladá nevyhnutnú podmienku na to, aby memorandum nadobudlo účinnosť (pozri bod 57). Súd prvého stupňa v tejto súvislosti uvádza, že podľa článku 14 dodatkového memoranda sa toto memorandum uplatňuje predbežne od prvého dňa druhého mesiaca po jeho podpísaní. Keďže toto memorandum partneri podpísali 9. decembra 1998, uplatňuje sa predbežne od 1. februára 1999. Dodatkové memorandum sa teda uplatňovalo na Helénsku republiku predbežne do októbra 2000, a preto nemôže toto predbežné uplatnenie popierať poukazovaním na skutočnosť, že neratifikovala memorandum.

¹⁰² Treba poznamenať, že osem členských štátov, ktoré odstúpilo od projektu, zaplatilo svoju časť výdavkov, aj keď nie všetky ratifikovali dodatkové memorandum.

¹⁰³ Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že Helénska republika musí byť zodpovedná za všetky výdavky vyplývajúce z jej účasti na projekte Abuja II.

104 Helénska republika pripúšťa, že ostatní partneri mohli dôvodne očakávať, že si splní svoje zmluvné povinnosti iba v prípade, ak „sa okolnosti podstatne nezmenili“ (pozri bod 65). V rozpore s tým, čo tvrdí Helénska republika, pokiaľ ide o projekt výstavby budovy, zvýšenie nákladov na projekt nemožno považovať za podstatnú zmenu okolností. Okrem toho Helénska republika súhlasila so zvýšením nákladov na projekt, známym od počiatku projektu Abuja II (pozri bod 90), a nevzniesla nijakú námietku, keď sa zvýšila jej účasť na projekte v dôsledku odstúpenia viacerých členských štátov medzi rokmi 1997 a 1999.

105 Z uvedeného vyplýva, že treba zamietnuť prvú časť jediného žalobného dôvodu.

O druhej časti žalobného dôvodu založeného na porušení rozpočtových pravidiel a nariadenia č. 2342/2002

Tvrdenia účastníkov konania

106 Helénska republika tvrdí, že Komisia tým, že pristúpila k vymáhaniu predmetných súm započítaním, porušila rozpočtové pravidlá a nariadenie č. 2342/2002.

107 Helénska republika uvádza, že v rozpore s tým, čo naznačuje Komisia, výška a odôvodnenosť požadovaných súm je zjavne neistá tak pre projekt Abuja I, ako aj pre projekt Abuja II. Tromi po sebe nasledujúcimi listami z 29. mája, 11. októbra 2002 a 31. januára 2003 ju Komisia vyzvala na zaplatenie troch úplne rozdielnych súm za dotknuté projekty (1 276 484,50 eur, 861 813,87 eur a 516 374,96 eur).

Oneskorenie zaplataenia dlžnej sumy sa preto vysvetľuje nedostatkom jasnosti niektorých údajov uvedených vo vyúčtovaniach, ako aj značnými rozdielnosťami príslušných súm (pozri bod 54). Helénska republika v tejto súvislosti pripomína, že dlh v sume 1 276 484,50 eur bol zrušený ako nedlhovaný.

- 108 Helénska republika dopĺňa, že Komisia porušila zásady upravujúce postup vymáhania započítaním uvedené v článkoch 77 až 89 nariadenia č. 2342/2002. Konkrétne nie sú splnené podmienky uplatnenia článku 83 nariadenia č. 2342/2002, podľa ktorého pohľadávka musí byť istá a mať pevne stanovenú výšku, aby bolo započítanie platné.
- 109 Okrem toho rozpočtové pravidlá a nariadenie č. 2342/2002 obsahujú ustanovenia smerujúce k ochrane finančných záujmov Spoločenstiev (články 78 ods. 1 a 80 ods. 1 nariadenia č. 2342/2002). V predmetnej veci sa suma započítania, osobitne tá, ktorá sa vzťahuje na projekt Abuja II, netýka pohľadávok Spoločenstiev vo vzťahu k Helénskej republike, ale prípadných pohľadávok partnerov projektu Abuja II iba v rámci ustanovení počiatočného memoranda. Helénska republika z toho vyvodzuje, že Komisia sa nemôže platne odchýliť od postupov upravených rozpočtovými pravidlami.
- 110 Komisia tvrdí, že žalobkyňa nesprávne popiera tieto pohľadávky, ktoré sú isté, odôvodnené a splatné.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 111 Predovšetkým treba uviesť, že z rozsahu pôsobnosti rozpočtových pravidiel a osobitne z ich článku 1 vyplýva, že postup vymáhania započítaním upravený

v ich článku 73 ods. 1 (pozri bod 3) sa použije iba na sumy vyplývajúce z rozpočtu Spoločenstva. Nie je teda sporné, že Komisia bola oprávnená podľa článku 268 ES, ktorý predpokladá zahrnutie do rozpočtu výdavkov Spoločenstva, ako aj niektorých výdavkov orgánov vyplývajúcich z ustanovení Zmluvy o Európskej únii, ktoré sa týkajú spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, zahrnúť do rozpočtu Spoločenstva výdavky vynaložené za projekty Abuja I a Abuja II.

- 112 Podľa Helénskej republiky Komisia porušila rozpočtové pravidlá, ako aj nariadenie č. 2342/2002 z dôvodu, že predmetné pohľadávky neboli „isté a nemali pevne stanovenú výšku“ v zmysle uvedených nariadení. Helénska republika najmä tvrdí, že výška a odôvodnenosť požadovaných súm je neistá (pozri body 106 až 108).
- 113 V tejto súvislosti treba uviesť, že rozpočtové pravidlá a nariadenie č. 2342/2002 obsahujú podrobné pravidlá týkajúce sa práva Komisie pristúpiť k vymáhaniu započítaním.
- 114 Článok 73 ods. 1 rozpočtových pravidiel stanovuje, že účtovník vymáha sumy tak, že ich započíta vo vzťahu k rovnocenným pohládkam, ktoré riadne vydal zodpovedný povoluujúci úradník a ktoré majú Spoločenstvá voči každému dlžníkovi, ktorý má sám voči Spoločenstvám pohľadávku, ktorá je oprávnená, má stanovenú výšku a je splatná (pozri bod 3).
- 115 Pokiaľ ide o uplatniteľný postup, článok 71 rozpočtových pravidiel stanovuje, že zodpovedný povoluujúci úradník musí najprv uznať pohľadávku, konkrétne overiť, či existuje dlh, zistiť alebo overiť skutočnosť a výšku dlhu a overiť podmienky splatnosti dlhu (pozri bod 1). Článok 79 nariadenia č. 2342/2002 vyžaduje, aby povoluujúci úradník predovšetkým zabezpečil, že pohľadávka je „istá“ a nepodlieha akejkoľvek

inej podmienke. Tiež je povinný zabezpečiť, že pohľadávka má „pevne určenú výšku“, presne vyjadrenú za podmienok pri platení v hotovosti, ako aj to, že pohľadávka je „splatná“ a nie je predmetom nijakej lehoty na zaplatenie (pozri bod 5). Navyše článok 80 nariadenia č. 2342/2002 stanovuje, že pri uplatnení pohľadávok sa vychádza z podporných dokumentov, ktoré osvedčujú nárok Spoločenstiev.

- 116 Každá pohľadávka, o ktorej sa zistí, že je „oprávnená, má stanovenú výšku a je splatná“, sa musí riešiť povolením na vymáhanie pohľadávok predloženým účtovníkovi a vypracovaným zodpovedným povolujuúcim úradníkom (článok 71 ods. 2 rozpočtových pravidiel). Povolenie na vymáhanie pohľadávok je úkon, ktorým povolujujúci úradník dá pokyn účtovníkovi, aby vymáhal pohľadávku, ktorú uznal (článok 78 ods. 2 nariadenia č. 2342/2002).
- 117 V predmetnej veci Helénska republika nepreukázala, že sa povolujujúci úradník dopustil chyby, keď dospel k záveru, že predmetná pohľadávka bola „oprávnená, mala stanovenú výšku a bola splatná“.
- 118 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že započítanie podľa článku 73 ods. 1 rozpočtových pravidiel nie je vylúčené, ak je jeden z dlhov sporný alebo ak došlo k rokovaniam medzi Komisiou a dlžníkom týkajúcim sa týchto dlhov. V opačnom prípade by dlžník mohol neustále odkladať splnenie dlhu.
- 119 V liste z 29. decembra 2003 Helénska republika žiadala od svojho stáleho zástupcu pri EÚ, aby sa uistil, že Komisia pristúpila k započítaniu, aspoň pokiaľ ide o projekt Abuja II (pozri bod 42).

120 Napriek jej listu z 29. decembra 2003 Helénska republika v predmetnej veci tvrdí, že pohľadávky neboli oprávnené a nemali stanovenú výšku z dôvodu, že Komisia ju vyzvala, aby uhradila tri úplne rozdielne sumy za dotknuté projekty (pozri bod 107). Hoci neistota mohla existovať v roku 2002, čo sa týka pohľadávok, Súd prvého stupňa sa domnieva, že v dôsledku oznámení medzi účastníkmi konania a nového preskúmania spisu Komisia dospela k istému záveru, pokiaľ ide o sumy dlžné v roku 2004, keď pristúpila k vymáhaniu.

121 Je opodstatnené spresniť, že Helénska republika pripúšťa, že Komisia odvolala vyúčtovanie v sume 1 276 484,50 eur viac než rok pred vymáhaním formou započítania v marci 2004 (pozri bod 107). Toto vyúčtovanie dlhov sa týkalo nákladov na výstavbu projektu Abuja II a je nepochybné, že Komisia nemala v úmysle vymáhať túto sumu napadnutým aktom. Z toho vyplýva, že dotknuté vyúčtovanie nie je v predmetnej veci podstatné.

122 Pokiaľ ide o list z 11. októbra 2002, ktorým Komisia žiadala zaplatenie súm 861 813,87 eur a 11 000 USD týkajúcich sa projektov Abuja I a Abuja II, Komisia znížila tieto sumy pred rozhodnutím o vymáhaní. Vo svojom liste z 31. januára 2003 totiž žiadala zaplatenie súm 516 374,96 eur a 12 684,89 USD.

123 V dôsledku posledného vyúčtovania z 28. marca 2003 a uloženia úrokov pre neplatenie Komisia vo svojom liste zo 16. februára 2004 určila dlžnú sumu vo výške 565 656,80 eur (pozri bod 43). Pripojila 11 vyúčtovaní, ktoré zodpovedajú obdobiu od 20. augusta 1997 do 28. marca 2003, a oznámila svoj úmysel pristúpiť k vymáhaniu započítaním.

124 Navyše zo spisu vyplýva, že pri prijímaní napadnutého aktu Komisia vychádzala z podporných dokumentov potvrdzujúcich práva Spoločenstiev podľa článku 71 rozpočtových pravidiel a článku 80 nariadenia č. 2342/2002. Tieto podporné dokumenty zahŕňajú počiatočné memorandum, podpísané a ratifikované aj Helénskou republikou, dodatkové memorandum, takisto podpísané Helénskou republikou, zápisnice zo stretnutí, počas ktorých bola Komisia partnermi vrátane Helénskej republiky splnomocnená, aby pokračovala v projekte Abuja II bez čakania na dokončenie dodatkového memoranda, listiny týkajúce sa pridruženia Helénskej republiky k verejnému obstarávaniu pre projekt roku 1999 a roku 2000, ako aj niektoré listiny týkajúce sa výdavkov spojených s projektom Abuja I vynaložených Helénskou republikou do 13. júla 2002.

125 Okrem toho každé z 11 oznámení o dlhu zaslané Komisiou Helénskej republike a pripojených k listu zo 16. februára 2004 určovalo dátum splatnosti, ako to predpokladá aj článok 78 nariadenia č. 2342/2002, a je nepochybné, že Helénska republika nesplatila svoje dlhy v takto povolených lehotách.

126 Helénska republika nepredložila nijaký dôkaz preukazujúci, že Komisia nedodržala postup podľa predmetného nariadenia a že nemala právo dospieť k záveru, že pohľadávka bola „oprávnená, mala pevne stanovenú výšku a bola splatná“. Helénska republika obzvlášť nepreukázala, že dlhy boli podmienené, ani to, že dlžná suma nebola určená presne (pozri bod 115).

127 Pokiaľ ide o projekt Abuja II, Helénska republika netvrdila, že pohľadávka nebola oprávnená a že nemala pevne stanovenú výšku. Obmedzila sa na tvrdenie, že nemala nijakú finančnú povinnosť týkajúcu sa tohto projektu, ktoré Súd prvého stupňa zamietol v rámci prvej časti jediného žalobného dôvodu.

128 Čo sa týka projektu Abuja I, Helénska republika tvrdí, že Komisia nemohla pristúpiť k vymáhaniu pre prebiehajúce rokovania. Ako Súd prvého stupňa naznačil v bode 118, existencia rokovaní nemohla brániť Komisii pristúpiť k vymáhaniu. Najmä z listu Komisie z 12. júna 2003 vyplýva, že Komisia vedela o námietkach Helénskej republiky týkajúcich sa projektu Abuja I od tohto dátumu. Súd prvého stupňa sa domnieva, že Komisia bola oprávnená zamietnuť predmetné námietky a podľa postupov stanovených rozpočtovými pravidlami a nariadením č. 2342/2002 pristúpiť v marci 2004 k vymáhaniu započítaním.

129 Podľa Helénskej republiky Komisia nebola oprávnená pristúpiť k vymáhaniu započítaním z dôvodu, že uvedené nariadenia majú za cieľ chrániť finančné záujmy Spoločenstiev. Predmetné pohľadávky teda patria partnerom, a nie Spoločenstvu (pozri bod 109).

130 Súd prvého stupňa zastáva názor, že predmetné pohľadávky patria Komisii. Pokiaľ ide o projekt Abuja I, je nepochybné, že Komisia so súhlasom členských štátov prenajala dotknutú budovu a dala im do podnájmu kancelárie. Komisia tiež poskytovala členským štátom niektoré služby. Tieto štáty, vrátane Helénskej republiky, využívali priestory s plným vedomím skutočnosti, že Komisia sa zaviazala voči vlastníkovi budovy v mene všetkých účastníkov. Komisia teda bola ich mandatórom na tento účel.

131 Pokiaľ ide o projekt Abuja II, Komisia bola tiež mandatórom zúčastnených účastníkov (pozri napríklad články 11 a 12 počiatočného memoranda, body 11 a 12). Zo spisu vyplýva, že Komisia poskytla tieto sporné sumy ako preddavok v prospech členských štátov a ako preddavok jej vlastnej celkovej účasti na projekte. Dotknuté sumy sa preto dlhovali Komisii, a nie partnerom.

132 Z toho vyplýva, že v rozpore s tým, čo tvrdí Helénska republika, podmienky stanovené na vymáhanie započítaním boli splnené k dátumu napadnutého aktu.

133 Druhá časť jediného žalobného dôvodu musí byť preto zamietnutá ako nedôvodná.

O žiadosti Komisie o vyňatie stanoviska právneho servisu Rady z 26. júna 1998 zo spisu

134 Pokiaľ ide o námietku vznesenú Komisiou vo vzťahu k stanovisku právneho servisu Rady z 26. júna 1998 (pozri bod 48), treba pripomenúť, že by bolo v rozpore s verejným záujmom, ktorý má za cieľ, aby inštitúcie mali prospech zo stanovísk ich právnych servisov poskytnutých v úplnej nezávislosti, prijať, že tieto vnútorné dokumenty môžu byť predložené inými osobami ako službami, na ktorých žiadosť boli vyhotovené, v spore pred Súdom prvého stupňa bez toho, aby s ich predložením súhlasila dotknutá inštitúcia alebo aby tak nariadil súd (uznesenie Súdneho dvora z 23. októbra 2002, Rakúsko/Rada, C-445/00, Zb. s. I-9151, bod 12, a uznesenie Súdu prvého stupňa z 10. januára 2005, Gollnisch a i./Parlament, T-357/03, Zb. s. II-1, bod 34).

135 V predmetnej veci Helénska republika netvrdila, že Rada súhlasila s predložením dotknutého stanoviska. Za týchto podmienok je opodstatnené vyhovieť žiadosti Komisie a vyňať uvedené stanovisko zo spisu.

136 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že žaloba musí byť v celom rozsahu zamietnutá.

O trovách

- ¹³⁷ Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Helénska republika nemala úspech vo veci, je opodstatnené zaviazat' ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (prvá komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Stanovisko právneho servisu Rady z 26. júna 1998 predložené Helénskou republikou v prílohe 12 žaloby je vyňaté zo spisu.**
- 2. Žaloba sa zamietá.**
- 3. Helénska republika je povinná nahradiť trovy konania.**

García-Valdecasas

Cooke

Labucka

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 17. januára 2007.

Tajomník

Predseda komory

E. Coulon

J. D. Cooke